

**Den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite og sjøfarts- og fiskerikomiteen
Fellesmøte tirsdag den 9. juni 1964 kl. 9.**

Møtet ble ledet av utenrikskomiteens formann, F. Moe.

Til stede var:

Av utenrikskomiteens medlemmer: Bondevik, Kjøs, Langhelle, Langlo, Finn Moe, Jakob Pettersen, Bratteli, Røiseland, Bull, Borten, Hareide, Hegna, Hønsvald, John Lyng, Johs. Olsen.

Av sjøfarts- og fiskerikomiteens medlemmer: Brommeland, Eikrem, Engan, Hamran, Asbjørn Holm, Sunniva Hakestad Møller, Nybø, Warholm.

Av Regjeringens medlemmer: utenriksminister Lange.

Dessuten ble følgende embetsmenn gitt adgang til møtet: Fra Fiskeridepartementet: ekspedisjonssjef Sellæg. Fra Utenriksdepartementet: underdirektør Amlie og konsulent Fleischer.

Formannen: Utenriksministeren har bedt om dette møte for at han kunne få redegjøre for spørsmål som melder seg i forbindelse med utvidelse av fiskerigrensen både for Canada og Storbritannia.

Jeg gir ordet til utenriksministeren.

Utenriksminister Lange: Som formannen har sagt, har jeg bedt om møtet for å orientere komiteene om to viktige fiskerigrenseproblemer i løpet av sommermånedene. Det gjelder de problemer som reiser seg i forbindelse med at Storbritannia om kort tid kommer til å opprette en fiskerisone som går ut til 12 mil, og at Canada har varslet det samme.

Når det gjelder Storbritannia, er forholdet at da Norge i 1960 opprettet sin fiskerioverenskomst, fikk britene, ved fiskerioverenskomsten av 17. november 1960, rett til å fortsette sitt fiske mellom 6 og 12 mil fram til 31. oktober 1970. I samband med inngåelsen av denne avtale ble det gitt skriftlig tilsagn fra britisk side om at Storbritannia ville la norske fiskere nyte godt av en tilsvarende ordning utenfor den britiske kyst dersom britene selv skulle opprette en fiskerisone utover 3 miles territorialgrense.

Som kjent ble flertallet av de stater som deltok på fiskerikonferansen i London siste vinter, enige om en avtale som gir partene rett til å opprette en fiskerisone på maksimalt 12 mil. De andre traktatparter skulle ha rett til å fortsette tradisjonelt fiske mellom 6 og 12 mil.

Etter at London-avtalen kom i stand, har det bare vært et tidsspørsmål når Storbritannia ville opprette en slik fiskerisone. Ved en note av 5. mai i år fra den britiske ambassade i Oslo fikk Utenriksdepartementet underretning om at Storbritannia i nær framtid ville gå til dette skritt. Det ville bli forbudt for utlendinger å drive fiske innenfor 6 mil. Utenlandsk fiske mellom 6 og 12 mil vil være avhengig av tillatelse av den britiske regjering. Utenriksdepartementet har tidligere fått underretning om at nye, rette grunnlinjer også vil bli fastsatt.

Noten av 5. mai viser til det skriftlige løfte som ble avgitt i 1960, og bekrefter at den britiske regjering er beredt til å la norske fiskere nyte godt av en tilsvarende ordning i den britiske fiskerisone som den de britiske fiskere nyter godt av utenfor norskekysten. Britene ber om forhandlinger om dette spørsmål så snart som mulig, og det er nå avtalt at forhandlingene skal finne sted i London i siste halvdel av inneværende måned.

Etter Utenriksdepartementets mening vil løftet om en "tilsvarende ordning" i prinsippet føre til at norske fiskere må få rett til å fiske rundt hele den britiske kyst mellom 6 og 12 mil fram til 31. oktober 1970. Denne ordningen svarer til den som britene har fått ved vår kyst.

Nå kan det spørres om ikke Norge har krav på overgangsrettigheter i fulle ti år, altså helt fram til 1974, og ikke bare til 1970. Men en kan neppe vente at britene vil innrømme Norge fiskerirettigheter innenfor den britiske 12-milssone etter utløpet av 1960-avtalen. Fra 1960 til 1964 har jo norske fiskere kunnet fiske fritt helt opp til 3 mil av den britiske kyst. Til dette kommer at et norsk krav om overgangsrettigheter i fulle ti år kan være et tveegget sverd. Et slikt krav ville nemlig trolig resultere i et britisk krav om gjensidighet. Dessuten kan det tjene som presedens for andre land som det kan bli tale om å forhandle med om rettigheter i den norske fiskerisone. Jeg tenker her særlig på Frankrike og Forbundsrepublikken Tyskland.

Fra britisk side er det underhånden blitt antydnet at britene gjerne vil begrense de norske rettigheter til de nordligste områder, nærmere bestemt Shetlandsøyene, Orknøyene, Hebridene og nordkysten av Skottland. Grunnen til dette er bestevilkårsklausulen i London-konvensjonen, som fører med seg at britene må gi de samme rettigheter som Norge måtte få, til alle land som er parter i den nevnte konvensjon. Hvis Norges rettigheter blir begrenset til visse områder, vil de konsekvenser som avtalen med Norge får i forhold til de andre land reduseres tilsvarende.

I et møte med Fiskeridepartementet den 20. mai i år med representanter for de interesserte fiskere ble det brakt på det rene at de norske fiskeriinteresser ved den britiske kyst innskrenker seg til fiske etter pigghå, brugde og visse arter av småhval utenfor Shetlandsøyene og Orknøyene og utenfor nordkysten av Skottland. Det vil derfor, med det fiske som blir drevet i dag, ikke være noe reelt tap for Norge om vi gir avkall på retten til å fiske i de øvrige områdene rundt den britiske kyst.

Det følger av dette at vi muligens bør stille oss imøtekommende overfor britiske ønsker om begrensninger. Men det bør vi ikke gjøre uten at vi prøver å oppnå visse motytelser.

De motytelser fra britisk side som det kan være av størst betydning å presse fram, er rett til å fiske innenfor 6 mil i visse områder. En vesentlig del av den pigghå som hittil er fisket, er tatt i området mellom 3 og 6 mil. Men om det er mulig å få britene til å gå med på en slik ordning, er et helt åpent spørsmål, særlig på grunn av de konsekvenser en slik innrømmelse vil kunne ha for Storbritannia i forhold til de andre parter i London-konvensjonen.

Det kan også bli tale om handelspolitiske motytelser. Jeg tenker her særlig på muligheten for å få økt EFTA-kvoten på det britiske marked for frosne fiskefileter. Vi har drøftet dette spørsmålet med Fiskeridepartementet. Etter det er vi kommet til at det er tvilsomt om det bør tas noe norsk initiativ for å trekke handelspolitiske spørsmål inn i forhandlingene. Under fiskerikonferansen i London siste vinter framholdt den norske delegasjon sterkt at de handelspolitiske spørsmål ikke burde kobles sammen med fiskerigrensespørsmålene. Men saken vil stille seg noe annerledes dersom britene selv skulle komme med tilbud om handelspolitiske motytelser.

Jeg tror ikke at det vil være klokt fra et forhandlingstaktisk synspunkt å innlate seg på forhandlinger om motytelser i form av innskrenkning av den britiske rett til fiske ved norskekysten. Det som for øyeblikket er av størst betydning for oss, er å oppnå motytelser i Storbritannia.

Jeg vil til slutt nevne i forbindelse med denne sak at britiske fiskefartøyer ved fiske i den norske fiskerisone ikke er underlagt norsk jurisdiksjon. Det norske fiskerioppsyn kan bare utøve kontrollfunksjoner, og må hvis det blir begått overtredelser, innskrenke seg til å sende rapporter til de britiske myndigheter. Det ville selvsagt være ønskelig å få etablert en tilsvarende ordning når det gjelder forholdet mellom de britiske fiskerioppsyn og norske fiskefartøyer ved fiske i den britiske fiskerisone.

Det var det som gjelder den britiske fiskerigrenseutvidelse. Jeg vet ikke om vi skal ta de to ting hver for seg, for de er litt forskjellige?

Formannen: Det er kanskje best å behandle dem hver for seg, siden det jo er en viss forskjell på dette problemkomplekset.

Er det noen som forlanger ordet til spørsmålet om den britiske fiskerigrense?

Engan: Jeg ville gjerne ha opplyst hvor store interesser det norske fisket i den britiske fiskerisone har. Kan det f.eks. gis noen oppgave over kvantum for pigghåfisket?

Utenriksminister Lange: Det sies her i et notat fra fiskeridirektøren at i 1960 var førstehandsverdien av det norske pigghåfisket 11,1 mill. kroner og av dette ble ca. 60 pst. til en verdi av 6 mill. kroner, tatt ved Shetland og Orknøyene. I 1961 var totalkvantumet 31 500 tonn, og derav ble 66 pst. til en verdi av 9,5 mill. kroner, tatt i Shetlands-området.

Nybø: Det var i grunnen noe av det samme jeg også ville ha pekt på. Jeg går da ut fra at man nøye undersøker i de distrikter som er engasjert i dette fisket – pigghåfisket, brugdefisket og småhvalfisket – omkring disse kystene, Shetland, Orknøyene og Storbritannia, i hvor stor grad det spiller en rolle for deres næring. Vi har jo strøk på kysten som både når det gjelder fisket og når det gjelder arbeid på land, så å si har vært fullstendig avhengige av dette fisket.

Jeg vil gjerne også spørre om disse nye bestemmelser også omfatter kysten omkring Rockall-klippene. Det er jo også et felt som vestlandsfiskerne driver veldig sterkt på. Jeg går ut fra at det også vil komme i frågan.

Utenriksminister Lange: Det blir opplyst at alle strøk som er av interesse for norske fiskere ved Nord-England og Skottland, vil komme inn under disse forhandlingene. Foruten pigghåfisket, som jeg nevnte tallene for, er det bankfisket, som i 1961 på fiskefeltene ved Skottland og Hebridene brakte hjem i alt 3 500 tonn, til en verdi av 4,6 mill. kroner. Videre er det brugdefangsten, som i 1960 sysselsatte 70 fartøyer, med en førstehandsverdi av fangsten på 1,7 mill. kroner. Sammenlagt blir det altså beløp av en viss størrelse.

Formannen: Er det flere som forlanger ordet til dette spørsmål? Hvis ikke, kan vi gå videre til spørsmålet om den kanadiske fiskerigrense.

Utenriksminister Lange: For Canada's vedkommende har det lenge vært på det rene at Canada kommer til å utvide sin fiskerigrense til 12 mil, og at det samtidig ville bli trukket opp nye, rette grunnlinjer. Dette ble gjort klart i en tale av statsminister Pearson 4. juni i fjor, der han samtidig opplyste at grenseutvidelsen ville bli satt i verk i midten av mai 1964. Dette er imidlertid ennå ikke gjort. Statsministeren uttalte den gang at det ville bli tatt hensyn til de land som har tradisjonelle fiskerier, og som blir berørt av utvidelsen, og at det ville bli innledet forhandlinger med slike land med sikte på å nå fram til gjensidige tilfredsstillende ordninger.

De næringsinteresser som Norge har ved Canada's kyst, er først og fremst selfangst. Denne drives særlig utenfor østkysten av Newfoundland og i Belle Isle-stredet mellom Newfoundland og Labrador. Noe selfangst drives også i selve St. Lawrence-bukta innenfor Belle Isle-stredet og inn til munningen av selve elven. Det er et ganske stort innlandshav – kan man si – der innenfor Newfoundland. Den fangst som foregår inne i selve St. Lawrence-bukta, er forholdsvis ubetydelig, men Norge har også andre fiskeriinteresser ved Canada's kyst, og særlig har det i de siste år utviklet seg et håbrannfiske av en viss betydning.

Fra norsk side er det alt overlevert til kanadierne en oversikt over disse næringsinteresser. Materialet er utarbeidet av Fiskeridirektoratet i samarbeid med næringsorganisasjoner.

Norske og kanadiske myndigheter har gjennom lengre tid vært i kontakt med hverandre om saken gjennom de respektive ambassader, og etter anmodning fra kanadisk side ble det 19. og 20. mars i år ført forberedende drøftinger i Ottawa mellom representanter for de to land.

Under disse forberedende drøftinger erklærte kanadierne seg villige til å gå med på en rimelig ordning for norsk selfangst, med overgangsrettigheter mellom 3 og 12 mil fram til utgangen av 1970. Det er heller ikke utelukket at det kan bli gitt overgangsrettigheter utover 1970. Overgangsrettigheter innenfor så vel 3 mil som grunnlinjene vil muligens kunne oppnås i Belle Isle-stredet. Dette siste vil være av

stor betydning for norske selfangere. Men kanadierne er ikke villige til å godta overgangsrettigheter for andre norske fiskerier enn selfangsten. De hevder at disse andre fiskerier ikke har vært drevet så lenge at man der kan tale om tradisjonelt fiske.

Kanadierne har gitt uttrykk for at en liberal holdning til norsk selfangst er avhengig av at Norge avfinner seg med at St. Lawrence-bukta anses som indre kanadisk farvann, med den følge at den blir stengt for norske fiskefartøyer. Dette krav begrunnes med sikkerhetsmessige hensyn. Bukta ble stengt for utenlandske fiskefartøyer alt ved årsskiftet 1962-63, men norske selfangere har likevel fått tillatelse til foreløpig å fortsette sin virksomhet i bukta.

Når kanadierne er så vidt interessert i at en fra norsk side godtar stengningen av St. Lawrence-bukta, har dette sannsynligvis sammenheng med at De forente stater ikke vil godkjenne bukta som indre kanadisk farvann. Forhandlingene mellom De forente stater og Canada om dette spørsmål har ikke ført til enighet. Det er ikke fiskerimessige hensyn, men ønsket om å verne havets frihet, og i den sammenheng kanskje særlig sjømilitære hensyn, som ligger bak De forente stater's standpunkt. Det er nærliggende å tro at kanadierne vil kunne bruke en velvillig norsk holdning i denne saken mot amerikanerne.

På grunn av vår skipsfart er vi også generelt interessert i å verne om havets frihet, men når det gjelder St. Lawrence-bukta, må vi ta hensyn til at våre egne grunnlinjer er trukket opp etter de samme prinsipper som Canada har til hensikt å bruke som begrunnelse for sitt krav om å stenge bukta. Dette er i og for seg et forhold som gjør det vanskelig for Norge å protestere. Dertil kommer at de selfangstinteresser som kan tilgodesees ved en positiv holdning til stengingen av bukta er meget betydelige.

Under alle omstendigheter vil en negativ norsk holdning overfor de kanadiske tiltak ikke få noen betydning når det gjelder å stanse utviklingen, men bare representere en tom demonstrasjon i strid med den politikk og den praksis vi selv fører.

På den annen side bør Norge av politiske grunner i forholdet til De forente stater, og kanskje også på grunn av mulige presedensvirkninger, ikke avgi noen uttrykkelig prinsipiell godkjenning av stengningen av bukta, men innskrenke seg til å godta en bestemmelse som gjelder den faktiske adgang for norske fartøyer til å drive fangst og fiske i den kanadiske fiskerisone i et avtalt tidsrom.

De endelige forhandlinger med Canada vil trolig finne sted i løpet av august måned. De kommer til å dreie seg både om selfangst og vanlig fiske, spesielt håbrannfisket. Men, som jeg alt har vært inne på, må vi nok se i øynene at håbrannfisket er av så vidt ny dato at vi ikke kan regne med noen overgangsrettigheter for det.

Den endelige dato for grenseutvidelsen er ennå ikke fastsatt. Det er ennå ikke truffet avgjørelse om hvor de nye grunnlinjene kommer til å gå, men kanadierne har uttalt at de nye bestemmelsene ikke vil bli satt i kraft for norske fiskere før forhandlingene med Norge har vært ført.

Nybø: De perspektiver utenriksministeren ruller opp for oss i dag, synes lite lystelige. Jeg tenker da spesielt på de interesser som knytter seg både til vestlandsk fiskerinæring og nord-norsk og vestlandsk selfangst. Vi fikk nå høre at et betydelig fiske som har utviklet seg i de senere år, særlig i Gulf of Maine og Gulf of St. Lawrence, sannsynligvis vil falle bort. Jeg tenker da på håbrannfisket. Det er vel riktig, som utenriksministeren sa, at man ikke kan påberope seg historiske rettigheter når det gjelder disse fiskeriene, men de har fått en meget vesentlig betydning og har gitt et meget godt utbytte for dem som har gått inn for å drive dette i grunnen meget harde fisket. Så vidt jeg forsto utenriksministeren, er det lite man kan gjøre ved det, i hvert fall ved å innta en negativ holdning. Det man kan gjøre, er å følge en positiv linje og se på hvilken måte man vil kunne oppnå størst mulige rettigheter. Men når man tenker på de fiskerier som drives nettopp i de områder som har vært berørt i dag – ved Storbritannias kyster og likedan ved Newfoundland og i de områder som blir berørt av den kanadiske fiskerigrenseutviding – betyr jo de en vesentlig del av, ja, for enkeltes vedkommende kanskje hele den inntekt de har av å drive fiske. Dette vil derfor bli et veldig slag for fiskere og fangstfolk fra Møre og Romsdal og fra Troms, for det er vel vesentlig folk derfra som har drevet i disse områdene. Jeg går ut fra at man vil stå i meget nøye forbindelse med de organer som representerer disse næringene.

Jeg syns nok at de tall utenriksministeren refererte i sted med hensyn til verdien av de norske fiskerier utenfor Storbritannia, var noe gamle. Så vidt jeg forsto skrev de seg fra 1960. Det må da i denne forbindelse finnes ferskere tall enn fra 1960, og de vil kanskje gi et litt annet bilde av hva disse fiskeriene betyr i dag.

Så vidt jeg kan skjønne, må man vel bite i det sure eplet. Det er jo noen som allerede har tatt konsekvensen av denne utviklingen, og som har overført norske fangstfartøyer slik at de kan drive under kanadisk flagg, og jeg vet positivt at det er flere som omgås med de samme planer. Det finnes jo visse restriksjoner med hensyn til fartøyenes alder ved slik overføring, men det ville bety et meget vesentlig tap om disse fartøyene skulle bli overført fra vårt land og komme under kanadisk flagg.

Jeg vil bare få lov til å peke på en ting til slutt. Så vidt jeg forstår har norsk fangstnæring tenkt å forsøke å finne kompensasjon for den fangst den ser i øynene at den vil tape når det gjelder Canada. Jeg vil gjerne rette den henstilling at man under slike eventuelle forsøk har både utenriksministerens og hans regjeringsmedarbeideres bevilgning om man skulle trenge hjelp til å gjøre fremstøt på andre deler av kloden for å kompensere det tap man her står overfor.

Johs. Olsen: Når det gjelder Englands utvidelse av fiskerigrensen, kan vi selvfølgelig ikke si noe til den. Det er jo noe vi har akseptert, så vidt jeg husker, i og med vår avtale med England. Det var enighet om at hvis de utvidet sin fiskerigrense til 12 mil, skulle vi få de samme rettigheter til å drive fiske inntil 6 mil som de fikk langs vår kyst, fram til 1970. Da vi utvidet vår fiskerigrense til 12 mil, ble det jo sluttet avtaler om overgangsordninger fram til 1970 for de land som hadde drevet tradisjonelt fiske langs vår nordlige kyst, altså England, Vest-Tyskland og Russland.

Når det gjelder Canada, vil det bli vanskelig for de norske fiskere å greie å fange så mye som tidligere utenfor Canadas kyst. Jeg vet ikke om det foreligger noen statistikk over hvor meget håbrand for eksempel som har vært fisket innenfor den fiskerigrense Canada nå hevder. Jeg har ikke undersøkt dette, men man har kanskje de tallene i Utenriksdepartementet.

Utenriksminister Lange: Når det gjelder håbrandfisket, er forholdet at det varierer meget sterkt fra år til år, og vi har ikke noen særlig god statistikk for det. Det er dessuten på det rene at vi ikke kan påberope oss historiske rettigheter med hensyn til håbrandfisket. Det vi må konsentrere oss om i forholdet til Canada, er selfangsten. Der kan jeg gi den opplysning at i St. Lawrence-bukta – hvor vi sannsynligvis vil komme til å måtte oppgi fangst – har man bare tatt 8 pst. av den totale fangst, mens man i de områdene hvor vi har utsikt til å få overgangsrettigheter fram til 1970, har tatt det resterende av denne fangsten. Den totale fangst har i femårsperioden 1958 – 1962 gjennomsnittlig beløpet seg til 11,5 mill. kroner.

Hareide: Når utenriksministeren opplyser at det bare er 8 pst. som fanges i St. Lawrence-bukta, stemmer nok det, for vi har i grunnen bare hatt ett fartøy der i alle de år vi har drevet der borte, så nær som i år, da vi hadde tre-fire fartøyer der. Dette er et så pass rikt felt at det fartøyet vi har hatt der, har fått last hvert år. Men slik som det nå utvikler seg, så må vi jo gå ut fra at bukta blir stengt, og det er allerede, slik som hr. Nybø var inne på, på grunn av at dette feltet er så pass rikt, snakk om å overføre fangstflåten slik at den kan drive under kanadisk flagg. Man ser så pass alvorlig på tapet av denne bukta at det dessverre er spørsmål om det.

Når det gjelder selfangsten utenfor, er forholdene der slik at hvis vi skulle måtte drive utenfor 12 mil, ville all norsk selfangst der borte med en gang bli ødelagt. Det er derfor et stort lyspunkt at de nå har sagt seg villig til å prøve å finne fram til overgangsbestemmelser slik at man i all fall får drive på det vanlige feltet utenfor bukta. Det har jo vist seg at det også er et felt som er drivverdig, og det har særlig i de siste åra gitt godt utbytte. Jeg forstår det slik at man i all fall her kan vente å få overgangsbestemmelser fram til 1970, slik at man i all fall får litt tid på seg, og det er jo av stor betydning.

Når det gjelder håbrandfisket, er det vel nå ca. 30 fartøyer som driver med dette fiske der borte. Det har i de siste åra utviklet seg til å bli et forholdsvis stort fiske. Det er mange som deltar, og man er oppe i tre turer om året, slik at de er engasjert der nesten hele året. Dette fisket har gitt godt utbytte de siste år, og det ville bli et stort tap for oss hvis dette fiske skulle bli holdt utenfor i en avtale om overgangsbestemmelser, så man burde sette mye inn på å få også håbrandfisket inn under overgangsbestemmelsene. Det er av overmåte stor betydning at vi ikke blir utelukket fra disse feltene, for den typen fartøyer som vi bruker der nå, er ombygd til frysefartøyer nettopp med tanke på dette fiske, og de kan ikke anvendes noe annet sted – i all fall vet vi ikke om noe slikt sted i dag.

Når det gjelder torskefisket, er jo det et fiske som vi har drevet der borte i lengre tid enn vi har drevet håbrandfiske. Jeg vet ikke om det har vært nevnt noe om

det i denne forbindelse. Det drives noe lenger ut, men det hender også at det drives innover mot land, slik at det der er felter som vil bli stengt for oss også når det gjelder torskefisket – som vi har drevet i nesten en mannsalder der borte – hvis vi ikke skulle få overgangsbestemmelser når det gjelder det fisket.

Ellers har utviklingen gått i den lei at vi i vårt land er blitt mer avhengige enn i tidligere tider av å drive fiske på fjerne farvann. Vi bygger jo nye fiskefartøyer bare med tanke på fiske i fjerne farvann. Det er derfor av ualminnelig stor betydning for norske fiskere i det hele tatt at vi kan forhandle oss til adgang til fiskefelter som er drivverdige langs andre lands kyster. Jeg har ellers inntrykk av at Canada kanskje ikke er den verste partner å forhandle med – de har jo stilt seg forholdsvis velvillig – og det er et spørsmål om det kanskje ikke kunne være mer å oppnå enn det man på dette tidspunkt har fått antydninger om. Jeg går naturligvis ut fra at våre folk her er oppmerksom på at det dreier seg om spørsmål som er så pass alvorlige at det gjelder å bruke alle de midler man har, og alle de krefter man kan sette inn, for å oppnå de best mulige resultater.

Utenriksminister Lange: Jeg kan bare generelt si at under hele forberedelsen vil vi være i meget nær kontakt med de næringsinteresser som her blir berørt, og at vi kommer til å holde kontakt med dem også under forhandlingene. I den delegasjon som skal forhandle med britene nå i denne måned, kommer det foruten representanter fra Utenriksdepartementet, Fiskeridepartementet og Fiskeridirektoratet, også til å være med representanter for Norges Fiskarlag, og jeg går ut fra at det også blir sakkyndige med i eller i hvert fall nær knyttet til den delegasjon som skal forhandle med Canada.

Med hensyn til håbrandfisket, er det klart at vi kommer til å gjøre forsøk på å oppnå noe der. Men der står vi jo i den stilling at vi under våre forhandlinger med Polen har holdt meget sterkt på at det skal dreie seg om virkelig historiske rettigheter – altså at det skal ha strukket seg over et betydelig tidsrom – og på det grunnlag har vi avvist de polske krav om å få en overgangsordning ved vår kyst. Dette vet selvfølgelig kanadierne, og derfor står vi ikke særlig sterkt hvis vi forlanger en annen behandling i forhold til Canada enn den vi selv gir Polen ved vår kyst.

Nybø: Jeg vil bare komme med en liten bemerkning. Utenriksministeren nevnte at i den delegasjon som nå skal forhandle i London, vil Utenriksdepartementet og Fiskeridepartementet være representert, og det er greit nok. Men så sa utenriksministeren at også Norges Fiskarlag ville være representert i denne delegasjonen og anså, så vidt jeg kunne skjønne, saken da vel forvart. Det er kanskje å uttrykke seg litt krasst, men jeg anser ikke Norges Fiskarlag for å være representativt når det gjelder de spesielle fiskerier som det her er tale om. Jeg synes at de organisasjoner som i særlig grad blir berørt av disse fiskerigrenseforhandlingene, burde være representert. Jeg tenker da på Fiskebåtredernes forbund og kanskje de engere organisasjoner som har særlig tilknytning til de spesielle fiskeriforhold som her kommer på tale.

Johs. Olsen: Det var til det spørsmål hr. Nybø nå tok opp. Generelt må man kunne si at Norges Fiskarlag representerer fiskerne, altså fiskeriinteressene. Men spesielle organisasjonsforhold gjør det ønskelig å ha lokale fiskerlag. Der har alle fiskere anledning til å melde seg inn – det koster bare 10 kr. om året – og der kan også en fiskebåtreder som står tilsluttet Fiskebåtredernes forbund melde seg inn. Mange av dem har også meldt seg inn i de stedlige fiskerlag. Men jeg kan være enig med hr. Nybø i at det i dette tilfelle kanskje bør tas spesielle hensyn, og at Fiskebåtredernes forbund burde være representert. Hvis det for eksempel skulle være med en representant for Norges Fiskarlag, ville det være riktig å velge en som virkelig driver slikt fiske. Det store gross av medlemmer i Norges Fiskarlag driver jo ikke håbrandfiske, og de driver heller ikke selfangst, og man bør ta med fagfolk på dette område blant de aktive fiskere når det skal forhandles. Jeg antar at det også vil bli akseptert av Norges Fiskarlag at det er sakkyndigheten som skal være representert.

Utenriksminister Lange: Med hensyn til spørsmålet om hvem man skal ha med i delegasjonen, er det ikke tatt noe definitivt standpunkt, og jeg skal være oppmerksom på det som her er blitt hevdet av representantene Nybø og Johs. Olsen. Vi har ikke låst oss fast til at bare Norges Fiskarlag skal være representert.

Hareide: Det var det samme spørsmålet jeg ville komme inn på. Disse forhandlingene er av særlig stor betydning for selfangstinteressene, og det er da selfangergruppen innen Fiskebåtredernes forbund som virkelig kjenner til problemene her, og som man kan ha særlig nytte av. Norges Fiskarlag kommer vel svært lite inn i bildet når det gjelder selfangst.

Utenriksminister Lange: Det foreligger muligens her en misforståelse. Når jeg nevnte Norges Fiskarlag, var det bare i relasjon til forhandlingene med Storbritannia. Jeg nevnte det ikke i relasjon til forhandlingene med Canada.

Nybø: Det var også min mening.

Formannen: Jeg har tegnet meg selv til en ganske kort merknad. Dette jeg nå har hørt under ordskiftet her, får meg til å minnes et amerikansk ordtak som sier at "nå kommer kyllingene hjem for å bli stekt." Det er vi som har drettet opp disse "kyllingene" og fått dem anerkjent i Haag, og nå kommer de hjem for å bli stekt. Derfor vil jeg bare si at jeg tror våre forhandlere under disse forhandlingene må være veldig forsiktige med å insistere på rettigheter. Vi er jo interessert i å få vår egen fiskerigrenseordning internasjonalt anerkjent, i at dette skal bli internasjonale prinsipper og da kan vi ikke hevde noe annet når det gjelder andre land. Derfor tror jeg man må være oppmerksom på at det er minnelige ordninger som her må være utgangspunktet for forhandlingene. På det grunnlag har vi sikkert utsikt til å oppnå

noe både i Canada og i Storbritannia, men ikke hvis vi her insisterer på rettslige prinsipper.

Sunniva Hakestad Møller: Jeg er helt enig i det som formannen sa nå til slutt. Det er jo også et faktum at vestlandsfiskerne protesterte mot utvidelsen av vår fiskerigrense den gang vi selv holdt på med behandlingen av den saken. De fremholdt sterkt at hvis vi gikk foran, ville de andre komme etter, og da ville det ikke være så sikkert at vi ville få så stor vinning av vedtaket, for vi må jo være klar over at andre land – i likhet med oss selv – vil beskytte sine interesser.

Formannen: Er det flere som forlanger ordet? – Ingen har bedt om ordet, og jeg takker da utenriksministeren for hans redegjørelse, som vi tar til etterretning.

Møtet hevet kl. 9. 45.